

Србија или Грађанија?

Пише: Слободан Антонић
среда, 13 август 2008 22:39

Олимпијске игре су увек време појачаног патриотизма. Шта се, међутим, дешава у земљи у којој један део елите мисли да је сваки патриотизам национализам, а сваки национализам фашизам? Олимпијада је у таквој земљи прилика за обнову напада на националне симболе – од химне до начина поздрављања.

Најпре је нападнута химна. Израчунато је да се у њој петнаест пута помиње реч „српски”. То је, наводно, неприхватљиво за земљу у којој мањине чине петину становништва. Такође, речено је да је то била химна Караџића и Аркана. Она је „у многим главама повезана са идејом Велике Србије”. Коначно, и њен текст је неприхватљив због „религиозно-милитантно-националистичког садржаја”.

Овде налазимо све елементе специфичног крајњаштва, названог „грађанизам”. По том становишту, ако је држава добила име по већинској нацији, придев из тог имена не сме се користити само зато да се националне мањине не осете запостављеним. Занимљиво је да овакве идеје постоје једино у Србији. Нисам чуо да ико, рецимо, у Румунији тражи изbacивање из употребе придева „румунски” зато што у њој живи 1,4 милиона Мађара. Такође нисам чуо да се тамо захтева да се почетак химне „Дизи се, Румуну”, замени са „Дизи се грађанине Румуније”, или, што би било још политички коректније: „Дизи се грађанко и грађанине Румуније”.

Тој параноји, у вези придева „српски”, изгледа да нема краја. Можемо се само питати шта је следеће? Промена и самог имена државе? Јер, зашто би се ова земља звала Србија? Што је не бисмо лепо назвали „Грађанија”, па да све буде савршено „политички коректно”?

Аргумент да је наша химна „упрљана”, такође, јединствено је српски. Нисам чуо да је ико, после Вијетнама или Алжира, предложио промену америчке или француске химне. Нисам, такође, чуо да је ико тражио да Марсељеза престане да буде француска химна, само зато што ју је користио вишијевски режим. Уосталом, чак и немачка химна је, после свега што се десило 1939–1945, остала иста. Само је скраћена за две строфе.

Коначно „религиозно-милитантно-националистички садржај” свакако је најлепши аргумент наших грађаниста. Ако погледамо химне главних европских нација – Немачке, Британије, Француске, Шпаније или Италије, видећемо да се Бог, оружје, крв или нација не спомињу једино у химни Шпаније. Али, не зато што је она политички најкоректнија. То је само зато што шпанска химна уопште и нема речи.

Слична галама дигла се и због навијачке песме која је направљена за ову Олимпијаду. Њеној естетици се вероватно има шта приговорити. Али, грађанистички напад је ишао, опет, на превише придева „српски” у њеним речима и на превише „милитаризма” у њеној мелодији. Али забога, ипак је то навијачка песма! Колико патриотизма и колико борбености је у српским навијачким песмама дозвољено, а да то не буде „национализам” и „милитаризам”? Када се „друга Србија” пита, изгледа да је одговор – нула!

Најзад, поздрав са три прста, Бориса Тадића, изазвао је лавину критика. Опет је избачен аргумент да су „тај поздрав користили Караџић и Аркан”. Затим је, из

Србија или Грађанија?

Пише: Слободан Антонић
среда, 13 август 2008 22:39

нафталина, извађена и стара прича како поздрав са три прста није изворно српски, већ су тако полагале заклетву неке фашистичке јединице. Закључено је да је у питању знак који су, током деведесетих, користили српски националисти и да га зато треба послати на сметлиште историје.

Али, тај поздрав није измислио „националистички Милошевићев режим”. Њега је, као што се сви добро сећамо, измислила „демократска опозиција”. На хиљаде антимилошевићевских, опозиционих демонстраната, током деветомартовских (1991), видовданских (1992), зимских (1996/7) и петооктобарских (2000) протеста дизало је увис три прста. Можда је, преко Дрине, и неки злочинац исто показивао. Али, за огромну већину Срба три прста су била знак патриотизма. Зашто би га одбацили због неколицине криминалаца?

Тачно је да поздрав има сличности са неким другим поздравима из историје. Али, у овом тренутку он је једино српски знак. Шта мари ако је и преузет? (Мада, пре ће бити да је реч само о подударности). И многи други национални симболи су преузети. Шајкача је, рецимо, дошла из Аустроугарске, са униформама које је за народну војску набавио краљ Милан. Али, та капа је, након тога, у Србији имала свој особен историјски живот. Зато је и постала национални симбол. Једнако, и поздрав са три прста има своју, „српску” историју. Та историја га је учинила националним симболом, и то се сада може променити само репресијом.

Зато, пустите овај народ да, макар на Олимпијади, осети национални понос. То није ни „национализам”, нити „милитаризам”. То је патриотизам. И ако је тај осећај некоем стран, не мора да га квари другоме. Већина наших људи радује се да види српску тробојку у Пекингу. И радује се да чује „Боже правде”. Можда и зато што је правда, спољна и унутарња, управо оно за шта Србија највише и моли.

Политика

[објављено: 14/08/2008.]